

KANDIDÁTI DO PŘEDSTAVENSTVA ČAK SE PŘEDSTAVUJÍ...

Programové priority advokátů společně kandidujících do představenstva ČAK

SILNÉ OSOBNOSTI DO TURBULENTNÍ DOBY

* JUDr. Vladimír Jirousek – lídr společné kandidátky a autor programových priorit
* Mgr. Robert Němec, LL.M. * JUDr. Tomáš Sokol * JUDr. Petr Poledník * JUDr. Michal Žižlavský * JUDr. František Smejkal
* JUDr. Radim Miketa * JUDr. Petr Toman, LL.M. * JUDr. Monika Novotná * JUDr. Daniela Kovářová
* JUDr. Lenka Vidovičová, LL.M. * JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb. * JUDr. Antonín Mokry
* JUDr. Petr Mrázek * JUDr. Jiří Vsetečka * Mgr. Tomáš Matějovský * Mgr. Kamil Blažek * Mgr. Štěpán Holub

Preambule

Advokacie vždy byla, je a bude jednotnou právní profesí, jejíž výkon byl, je a musí být založen na přísném respektování základních zásad a principů advokátní činnosti. Nezávislost advokacie a nezávislost advokáta při poskytování právní pomoci, povinnost mlčenlivosti chránící zájmy každého klienta bez rozdílu, zajištění důvěrnosti vztahu advokát – klient, to vše (byť nejenom) jsou atributy charakterizující poslání advokacie. A je nepochybně úkolem Komory jakožto orgánu zastřešujícího samosprávnou stavovskou organizaci **všech advokátů**, aby v zákonem svěřené pozici vykonavatele části veřejné správy zajišťovala a chránila základní i s nimi související atributy a zásady výkonu advokacie. Ochrana a důrazné prosazování jejich obecné akceptace jsou nezbytné jak pro výkon samostatné advokátní praxe, tak pro činnost advokátů sdružených v malých, středních či velkých kancelářích, a to zásadně bez ohledu na portfolio klientely.

S ohledem na uvedené byla předkládaná kandidátní listina představenstva ČAK koncipována tak, aby zastoupení všech stávajících „druhů“ výkonu advokacie bylo vyvážené, tj. tak, aby např. regulativní pravomoc Komory byla vykonávána citlivě ve vztahu k oprávněným zájmům té které části advokátního stavu. Vedle nově kandidujících osobností, jež jsou nesporně příslibem důrazného hájení a prosazování zájmů advokacie, bylo pamatováno na zajištění nutné personální kontinuity podmiňující návaznost na pozitivní výsledky práce dosavadního představenstva ČAK. V tomto směru lze nepochybně navázat na programové priority formulované před 6. sněmem ČAK (BA č. 9/2013, str. 56), ať již jde o obranu vůči jakým-

koliv zásahům státu do nezávislosti advokacie, o potírání vin-
klaření, či o důrazný boj proti obecnému snižování důstojnos-
ti advokátů. Nelze přehlížet, že zmíněné a stále se opakující
ataky jsou vedeny snahou o dehonestaci stavu, a tím i jeho
nezastupitelného poslání ve společnosti, která se zároveň hla-
sitě dovolává občanských svobod a demokratických institucí.

Při plnění vymezených úkolů v rámci svěřeného výkonu ve-
řejné správy je postavení Komory nenahraditelné a jsme si vě-
domi, že je povinností každého člena kteréhokoliv orgánu ČAK
vnímat uvedenou skutečnost jako významnou determinantu vý-
konu funkce. **Pouze stále a sebevědomé prosazování celospolečens-
kého významu poslání advokacie, ať již poslání historicky tra-
dičního, či relevantné (přiměřené) modifikovaného v návaznosti
na překotný globalizační a elektronicko-technologický vývoj spo-
lečenských vztahů, povede k průběžnému zvyšování veřejné pres-
tizí advokátního stavu tak, aby tato prestiž cílila k úrovni obvyk-
lé a respektované ve vyspělých a plně fungujících demokraciích.**

I. Základní principy činnosti

Jsme přesvědčeni, že při plnění úkolů vymezených v Pre-
ambuli je nutné ctít následující principy činnosti:

Princip stále komunikace se všemi stavy justice, resp. jejími
kompetentními představiteli, s cílem prosazování oprávněných
zájmů advokacie v rámci projednávání aktuálních problema-
tik vždy s důrazem na respektování základních zásad výko-
nu advokacie. **Zajišťování průběžné a důrazné komunikace bu-
de jedním z primárních úkolů předsedy a místopředsedů ČAK.**
Vzhledem k současné celospolečenské situaci a „mediální

atmosféře“, mnohdy vycházející z neznalosti či nepochopení poslání advokacie, bude důraz kladen na operativnost a relevantní angažovanost zástupců ČAK.

Princip pravidelné a PR silné veřejné „osvěty“ jak ve směru prezentace poslání advokacie v návaznosti na aktuální justiční problematiku (legislativa, medializované kauzy apod.), tak při zaměření na obecné zvyšování společenské prestiže stavu. V uvedeném směru bude nezbytné či vhodné:

- (i) důsledně využívat možnosti internetové prezentace při současně operativní reakci na aktuální dění,
- (ii) v tištěných médiích prosazovat stanoviska advokacie, a to i prostřednictvím placených inzertních stran,
- (iii) v mediální sféře spolupracovat se spolky založenými a vedenými advokáty,
- (iv) optimalizovat stávající PR akce (Právník roku), resp. při rozumném dovození předpokladu přínosu pro advokacii založení či obnovení dalších (Femina iuris),
- (v) nevyhýbat se jednorázovým projektům atd., to vše při širokém zapojení regionů.

Princip stálého potírání všech forem nekalosoutěžního jednání na domácí scéně při současném zásadním odmítání neoprávněného poskytování právních služeb („vinklaření“) jak v rámci ČR, tak na mezinárodní úrovni. V této souvislosti je třeba diskutovat o takových důsledně prosazovaných opatřeních (formách) ze strany ČAK, jež by nad rámec povětšinou málo úspěšné kriminalizace vinklářů vedla k nastolování veřejného despektu k právní pomoci nabízené bez náležité identifikace, bez pojištění, a nikoliv pod kárnou odpovědností. **Vedle nutné komunikace s příslušnými ministerstvy, představiteli státních zastupitelství apod. bude mj. prosazováno:**

- (i) vedení stálého monitoringu činnosti neoprávněných subjektů a mj. též stálého monitoringu faktické činnosti neziskových organizací (kompetence budoucího odboru IT ČAK),
- (ii) založení a aktualizace tzv. black listu a jeho stálá veřejná propagace,
- (iii) legislativní zakotvení speciální skutkové podstaty přestupku „vinklaření“ (v intencích stávajícího legislativního návrhu) apod.

Princip respektování existence několika „druhů“ advokacie vykonávaných subjekty zapsanými v seznamu ČAK. Představenstvo bude vždy nalézat taková řešení, resp. takové kompromisy, jež, pokud možno, nebudou „ve prospěch jedné a na úkor druhých“. Respektování tohoto principu je nezbytné za situace, kdy oprávněné požadavky různě velkých a někdy i různě zaměřených advokátních kanceláří se přirozeně liší, resp. překrývají toliko částečně.

II. Komora, efektivita činnosti

Na svým způsobem ideové principy rámcově specifikované výše nepochybně navazuje princip organizačního charakteru spočívající v povinnosti **stálého zajišťování a zvyšování efektivnosti činnosti ČAK**. Je jasné, že byt byl daný úkol v činnosti Komory akcentován vždy, nelze jinak než průběžně a operativně reflektovat jak celospolečenské, tak interní stavovské vývojové změny. Naplňování uvedeného principu do budoucna mj. předpokládá:

- **Založení odboru IT**, jež je v současné době jak vzhledem k technologickému vývoji, tak vzhledem k uhájení výlučného

postavení advokacie v oblasti poskytování právních služeb nezbytné (viz dále čl. IV/Elektronická advokacie).

- **Rekonstrukci a aktivaci sekci a výborů ČAK**. Ta bude realizována na základě analýzy jejich dosavadní činnosti při smysluplné redukci počtu členů s ohledem na jejich výkonnost a aktivity směrem ke Komore. Zvláštní pozornost bude věnována složení a operativě legislativní sekce, která musí fungovat ve stálé kooperaci jak s odborem legislativy, tak odborem IT. Bude zvaženo vedení sekci a výborů určeným členem (náhradníkem) představenstva při založení odpovídající odpovědnosti za plnění jejich poslání.

- **Diskusi o začlenění profesionálních prvků do činnosti kontrolní rady (KR) a kárných komisí (KK)**, a to mj. v reakci na nejednotnější snahy signalizující zájem o ingerenci do kárných kompetencí Komory, jež by byla nepřijatelným popřením nezávislosti advokacie. Nelze však odhlédnout od stále akutnější potřeby profesionalizace odvíjející se jak od rozsahu a obsahu řešených případů či forem kontrolní činnosti, tak od nezbytného zpracování odborných podkladových materiálů pro finální stanoviska a řešení přijímaná volenými funkcionáři KR a KK. Nabízí se varianta Komorou zaměstnaných odborných asistentů, kteří budou plnit úkoly zadané kompetentními členy KR a KK. V souvislosti s danou problematikou bude zvažena mj. též mediální prezentace zásadních rozhodnutí Komory.

- **Organizování relevantního lobbingu ČAK**, a to mimo jiné s důrazem na systémovou spolupráci s advokáty – politiky, resp. právníky – politiky.

III. Legislativa

V první řadě je namístě zdůraznit, že ambici v oblasti legislativy nesmí být samoúčelné navyšování regulací. Reflexe vývoje, změn či vadného stavu je však nezbytná.

Aktuální novelizace zákona o advokacii (dále „ZA“) prosazená stávajícím představenstvem je určitě přínosná, současně však logicky vylučuje reálné úvahy o případných dalších významnějších úpravách v následujícím volebním období. Uvedená skutečnost však nevylučuje **legitimitu diskuse o rekodifikaci ZA**. Názorů, že rekodifikace je nezbytná např. z důvodu nového pozitivního vymezení role Komory a obsahu její samosprávné činnosti, z důvodu nové úpravy advokátní mlčenlivosti, nebo např. průchodnosti stavů atd., je stále více. Při vědomí, o jak dlouhodobý proces v případě rekodifikace půjde, není od věci diskusi v rámci stavu zahájit. Něco jiného je otázka **novelizace advokátního tarifu**. I když lze předpokládat, že přístup MS ČR nebude vstřícný, je nezbytné tuto diskusi vést, a to mj. s tou argumentací, že tarif reflektuje ceny advokátních služeb v roce 1996 a že snížení odměny obhájce *ex offio* bylo prezentováno jako opatření dočasné.

S legislativní problematikou jistě souvisí i řada dalších – mnohdy tzv. „věčných“ – témat, na jejichž řešení se Komora musí zaměřit. Patří sem zejména:

- Stálý tlak na takovou **úpravu otázky odposlechů a domovních prohlídek**, resp. na způsob aplikace stávajícího režimu, aby byly vyloučeny protiprávní zásahy do advokátní mlčenlivosti. Bez ohledu na výše zmíněnou novelizaci ZA bude namístě snaha o nové a jednoznačné formulování úpravy vztahu advokát – klient (ust. § 21 ZA) s cílem posílení důvěrnosti

tohoto základu odpovědného a zákonům odpovídajícího plnění poslání činnosti advokacie.

- **Vyjasnění problému minimálních odměn advokátů.** S tím však souvisí i řešení otázky odpovědnosti Komory (v intencích výkladu ze strany ÚHOS a NSS ČR) za kárná rozhodnutí postihující cenu označenou jako nedůstojnou.

- **Stálé prosazování rozšíření advokátního procesu** (opatrovnictví, škodní problematika, insolvenční řízení atd.), resp. vymezení vhodného přímusu (vč. advokátního) v nemovitostních smlouvách, a to bez ohledu na momentální pravděpodobnost úspěšnosti.

- **Prohlídky advokátů při vstupu do některých soudních budov** jsou jak ve své podstatě, tak mnohdy svým rozsahem ponížující. **Je nezbytné učinit vše pro definitivní a celorepublikové řešení uvedeného problému.** Bude zajištěna statistika „přestupků“ advokátů u soudů fungujících bez kontrol. Budou svolána potřebná jednání s odpovědnými soudními funkcionáři a v případě nevstřícnosti zvažena přiměřená protipatření.

- **Prosazování spravedlivého systému ustanovování advokátů** je s ohledem na neseriózní praxi mnohých okresních soudů nezbytné. Opět bude prosazováno celoplošné řešení, a to např. v návaznosti na systém zavedený u OS v Karvině z podnětu karvinských advokátů (ustanovování advokátů pouze soudními osobami ze dvou konkrétních a předem určených tel. čísel; kontrolní právo advokátů; rozesílání průběžné aktualizace seznamu obhájců advokátům).

- **Stanovení pravidel pro používání elektronických platform** v rámci poskytování právních služeb (k tomu viz více následující čl. IV/Elektronická advokacie).

IV. Elektronická advokacie

S již zmíněnou **nutností stanovení pravidel pro používání elektronických platform** samozřejmě souvisí povinnost Komory důsledně a v souladu s příslušnými předpisy potírat porušování těchto pravidel. Elektronické platformy by měly sloužit primárně (pouze?) jako komunikační nástroj, nikoliv jako obchodní model. Klient i advokát musejí být vždy bezpečně identifikováni, poskytovatel právní služby musí jednat na základě uzavřené příkazní smlouvy, a to pod kárnou odpovědností a při odpovídajícím pojištění.

Komora by měla každoročně vydávat aktualizované doporučení „standardu IT zabezpečení advokáta“ včetně ochrany dat. S tím logicky souvisejí úvahy o možném řešení bezpečného **advokátního uložení dat**, kde si bude moci data uložit každý advokát a které by bylo nepochybnitelné z hlediska přístupu orgánů činných v trestním řízení. Lze diskutovat též o **centrálním informačním portálu**, v němž by se prezentovali všichni advokáti ve srovnatelných parametrech (parametr ceny by však nebyl vyhledávacím kritériem). Vlastní realizace přijatých řešení bude náplní odboru IT, jehož úkolem by zároveň mělo být již zmíněné vedení stálého monitoringu činností neoprávněných subjektů, vedení a aktualizace black listu apod.

V neposlední řadě spadá pod kapitolu „elektronizace advokacie“ **spolupráce ČAK s příslušnými složkami justice na projektu elektronické justice** tak, aby advokáti byli kompatibilní a na projektu efektivně participovali (vč. e-learningu). Je zásluhou stávajícího představenstva, že ve směru elektronizace advokacie byl v rámci minulého volebního období učiněn zásadní pokrok.

V. Vzdělávání

Kapitola vzdělávání se obvykle v první řadě týká výchovného procesu koncipientů. Doba si však žádá konstruktivní řešení **celoživotního vzdělávání advokátů**. Bude na Komoře, aby se problematikou systému, resp. optimalizací systému vzdělávání zabývala, a to mj. v návaznosti na odbornou analytickou činnost aktuální advokátní problematiky. Centrální organizace celoživotního vzdělávání musí být přitom systémově propojena se vzdělávacími aktivitami v jednotlivých regionech.

Mezi „věčná“ témata patří povinná organizace **vzdělávání koncipientů**. Vzhledem k počtu koncipientů (t.č. cca 3 500) je legitimní uvažovat jednak o přenosu první části vzdělávacího procesu do regionů (při zaměření vzdělávání na praktickou advokátní problematiku a stavovskou legislativu), jednak o zavedení kreditního systému realizovaného ve spolupráci s vybranými vzdělávacími agenturami.

VI. Mezinárodní aktivity

Jako v mnoha jiných směrech lze i v oblasti mezinárodních aktivit Komory kontinuálně navázat na dosavadní úspěšnou činnost ČAK. Nadále **považujeme za zásadní aktivní účast v CCBE**, a to tím spíše, že jeden z kandidátů JUDr. Antonín Mokry je a bude čelným představitelem této organizace sdružující advokátní komory EU. Je třeba připomenout, že je to právě CCBE, jež se snaží zabránit silicím pokusům o průlom do základních principů fungování advokacie, zejména pak do principů mlčenlivosti a nezávislosti, jejichž obsah a rozsah jsou v současnosti předkládány k diskusi ze strany Evropské komise a záhy lze očekávat jejich projednávání na půdě Evropského parlamentu. Ve spolupráci s CCBE se zároveň budeme snažit brzdit opakované aktivity některých orgánů EU (a neziskového sektoru) o prosazování někdy až nekriticky popularizovaného tzv. „sdílení služeb“ i do oblasti poskytování služeb právních. **Stálé zastoupení ČAK v Bruselu je dále nezbytné** jak z pohledu operativní informovanosti ČAK o dění v evropských institucích, tak jako nástroj včasného varování a reakce na legislativní záměry, které mohou mít zásadní dopad ve smyslu omezení práv občanů na právní pomoc (obhajobu) a ve svém důsledku na dodržování pravidel spravedlivého procesu.

Neméně významná by měla být **spolupráce s českými zástupci v IBA**, a to mj. za situace, kdy kolega JUDr. Martin Šolc stojí v čele této největší nadnárodní advokátní organizace.

Závěrem...

V Preambuli bylo sděleno, že za jednu ze zásadních priorit považujeme průběžné zvyšování veřejné prestiže advokátního stavu. Nepochybuje o tom, že drtivá většina advokátů dobře ví, že výchozím bodem a základním předpokladem takové geneze je (a svým způsobem primárně) vysoce erudované a za všech okolností etické poskytování právních služeb. Zároveň pak, že společným cílem advokátů a Komory je, aby postavení a vnímání advokacie bylo přiměřenou reflexí té skutečnosti, že advokátní stav je největším právním stavem ve státě.